

Erkki Keldo
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika 1
15165 Tallinn

Meie kuupäev digitaalallkirjas nr 1-3/170

Majanduskasvuplaan 2025 arvamus

Austatud minister,

Pöördume Teie poole seoses eelmisel nädalal avaldatud Majanduskasvuplaaniga e 2025.a tegevuskavaga Eesti majanduse konkurentsivõime parandamiseks.

Esmalt tahame Teid tunnustada majanduspoliitika valitsuse fookusesse tõstmise eest. Tunnetame selget muutust valitsuse retoorikas ja tegemistes, see on ettevõtjatele julgustav märk. Samuti sisaldab plaan majanduse arenguks hädavajalikke lahendusi.

Kuna tegevusi ja muutuseid on plaanitud 45, siis soovitame ellu viimise ja majanduse konkurentsivõime kasvatamise huvides keskenduda nendest ettevõtjatele olulisematele, et eeloleva aasta jooksul saaks just tähtsaim algatatud ja teoks tehtud.

Näiteks Tööandjate Keskliit sõnastas äsja oma liikmete vajaduste pinnalt need teemad, millele järgmisel aastal oma tähelepanu ja energia suuname, et aidata majanduse konkurentsivõimet taastada. Need fookusvaldkonnad on:

- 1) **Konkurentsivõimeline ettevõtluskeskkond.** Kriisidest taastumiseks vajab Eesti majandus konkurentsivõimelist ning etteaimatavat maksukeskkonda ning usalduslikku koostööd riigiga. **Fookused:** maksurahu hoidmine ja riigi kulude kontrolli alla võtmine, halduskoormuse vähendamine;
- 2) **Konkurentsivõimeline tööturg.** Majanduse olukorra paranemisel muutub kvalifitseeritud tööjõu puudus kiiresti jälle kõige põletavamaks probleemiks. **Fookused:** vajalike oskustega töötajate kättesaadavuse parandamine läbi tööõiguse paindlikkuse ja sisserände piirarvu suurendamise. Samuti hariduspoliitiliste reformide läbiviimine - rahastusmudeli jätkusuutlikkus ja tööturu vajadustega vastavusse viimine;
- 3) **Konkurentsivõimelise hinnaga energiakandjate pakkumine.** Puhtama energia ja varustuskindluse pingutuste kõrval ei tohi konkurentsivõimeline lõpphind kannatada. Elektri lõpphind peab olema regioonis - Soome, Rootsi, Läti ja Leedu – konkurentsivõimeline.

Äsjase intsidendi läbi pikaks ajaks tööst välja viidud EstLink2 elektriühenduse negatiivne mõju Eesti tööstuse konkurentsivõimele vajab eraldi adresseerimist ja tegevusplaani!

- 4) **Tervishoiusüsteemi efektiivsuse arendamine.** Vananeva elanikkonnaga riigis on inimeste vaimse ja füüsilise tervise hoidmine tähtsam kui kunagi varem. Efektiivsuse parandamiseks tuleb tervishoius tagada vajalike reformide elluviimine.

Fookused: julgem eraraha kaasamine läbi tervishoiuteenuste maksuvabastuse piirmäära tõstmise ja takistuste kõrvaldamise eratervishoiuasutuste osalemiseks teenuste osutamisel;

- 5) **Ettevõtete rahvusvahelise konkurentsivõime kasv** on vajalik majanduse tootlikkuse arenguhüppeks.

Fookused: teadus-arendustegevuse ja innovatsiooni ökosüsteemi loomine, suurendades koostööd, rahastust ja juhtimiskvaliteeti;

- 6) **Konkurentsivõime tähtsustamine kestlikkuse küsimustes.** Konkurentsivõimeline üleminek puhtale majandusele vajab selgust, kindlust ja head investeerimiskeskonda.

Fookused: valdkondlikud realistlikud teekaardid konkurentsivõimeliselt kestlikuma majanduseni jõudmiseks.

Riigi majandusplaanis on kümnekond tegevust avalike teenuste ja riigivalitsemise efektiivsemaks muutmiseks, kuid lähiaja esimene eesmärk selles vallas peaks olema avalike kulutuste piiramine riigieelarve tänase maksukoormusega saavutatavate eelarvetulude tasemele. Ebakindlus ning hirm pidevalt kasvava maksukoormuse ees halvab nii tarbijat kui investorit ja maksukoormust paisutavaid kulutusi tuleks praegu otsustavalt kärpida.

Samuti teeme ettepaneku halduskoormuse vähendamine süsteemsemalt ette võtta. Bürokratia vähendamiseks planeeritud tegevused on kõik asjakohased, kuid plaan peaks hõlmama lisaks menetlustähtaegadele, aruandlusele ja infovahetusele ka regulatiivseid tingimusi ja nõudeid, Euroopa õigusega nõutavast rangemaid regulatsioone jmt. Oleme valmis koostöös oma liikmetega koondama vastavad ettepanekud.

Leiame, et Majanduskasvuplaan 2025 näol on tegemist vajaliku ja ambitsioonika plaaniga, mille elluviimine aitaks siinset majandust edasi. Majanduse konkurentsivõime kasvu nimel töötavad igapäevaselt nii Töandjate Keskliit kui selle liikmed. Eesti suuremate tööandjate esindajana on meil hea info otse ettevõtjatelt, mis majanduse arengut takistab. Seetõttu jälgime plaani elluviimist jooksvalt ja oleme valmis igati toetama soovitud eesmärkide suunas liikumist. Ilmselt oleks mõistlik ka väiksema juhtrühma moodustamine, kus regulaarselt kohtudes plaani realiseerimise progressi jälgida.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Hando Sutter
tegevjuht